

Publisert i Fuglehunden, august 2007

Hvilke egenskaper ved hunden verdsetter rypejegere mest?

Oddgeir Andersen, Bjørn Petter Kaltenborn og Anne Lene Andersen

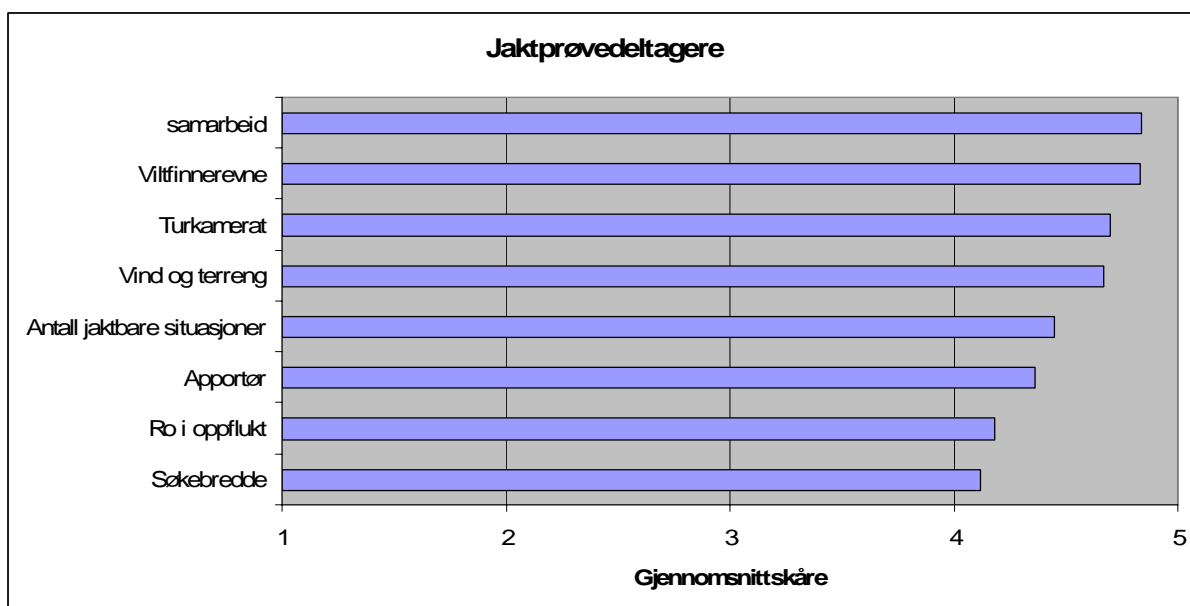
Alle har vi forskjellige krav til vår firbente venn. For noen er det viktig at hunden går i høy fart et stort anlagt søk, mens andre vil ha god kontakt. Snakker du med jegere som jakter med hund om hvilke egenskaper ved hunden som er viktigst, får du forskjellige svar på samme måte som hvis du spør en fisker om hvilket agn som er best å bruke for å få storfisken. Formålet med jaktprøver er å teste hundens iboende egenskaper og under avprøving skal hunden raskest mulig bringe den nærmest anliggende fugl for skudd. Det kreves derfor at hunden, etter dommerens vurdering, har et fornuftig anlagt søk, viltfinnerevne og samarbeider godt med sin fører. Men er det disse egenskapene jegere med hund setter høyest? Det skal vi forsøke å gi svare på her.

I forbindelse med "Rypeforvaltningsprosjektet 2006-2011" ble det gjennomført en internett-basert spørreundersøkelse blant rypejegere. Her inngikk det noen spørsmål om hvordan jegerne vurderer ulike egenskaper ved hunden og om man var jaktprøvedeltager. Drøyt 1200 personer svarte på denne undersøkelsen, hvorav 687 jaktet med hund, og ca halvparten av disse deltok også på jaktprøver. Vi har her delt jegerne med hund inn i to kategorier, som vi har kalt "jaktprøvedeltageren" og "ikke-deltageren". Ved å sammenligne gjennomsnittsverdier (gjennomsnittskåre) på hvordan de vurderte ulike egenskaper ved hunden langs en skala fra 1-5, der 1= verdsetter lite og 5= verdsetter meget høyt, kan vi se på forskjeller mellom jegere som ikke deltar på jaktprøver og de som deltar. Forskjellene i svar mellom jegerkategoriene var statistisk signifikante (sikker forskjell) for alle spørsmålene (figur 1 og 2) og de som deltar på jaktprøver skårer høyere på samtlige egenskaper ved hunden som vi ba deltagerne vurdere.

Figur 1 og 2 viser at det er klare sammenhenger mellom hvorvidt man deltar på jaktprøver og hva men legger vekt på ved hundens arbeid. Vi ser at det er de tre samme egenskapene som verdsettes høyest og lavest, men i noe annerledes rekkefølge. Samarbeid, viltfinnerevne og hunden som turkamerat opptar de tre øverste plassene hos begge grupper jegere. Nederst finner vi søkebredde, apportør og ro i oppflukt hos begge gruppene.

Jaktprøvedeltageren

Denne gruppa er gjennomgående mer opptatt av samtlige av disse egenskapene ved hunden enn de som ikke går på jaktprøve (vurderes mellom "viktig" til "meget viktig" på alle egenskaper). Noe overraskende finner vi at søkerbredden og ro i oppflukt har lavest gjennomsnittskår blant de nevnte egenskapene. En av forfatterne er for tiden dommerelev og han kan bekrefte at det noen ganger ser slik ut på jaktprøver også...

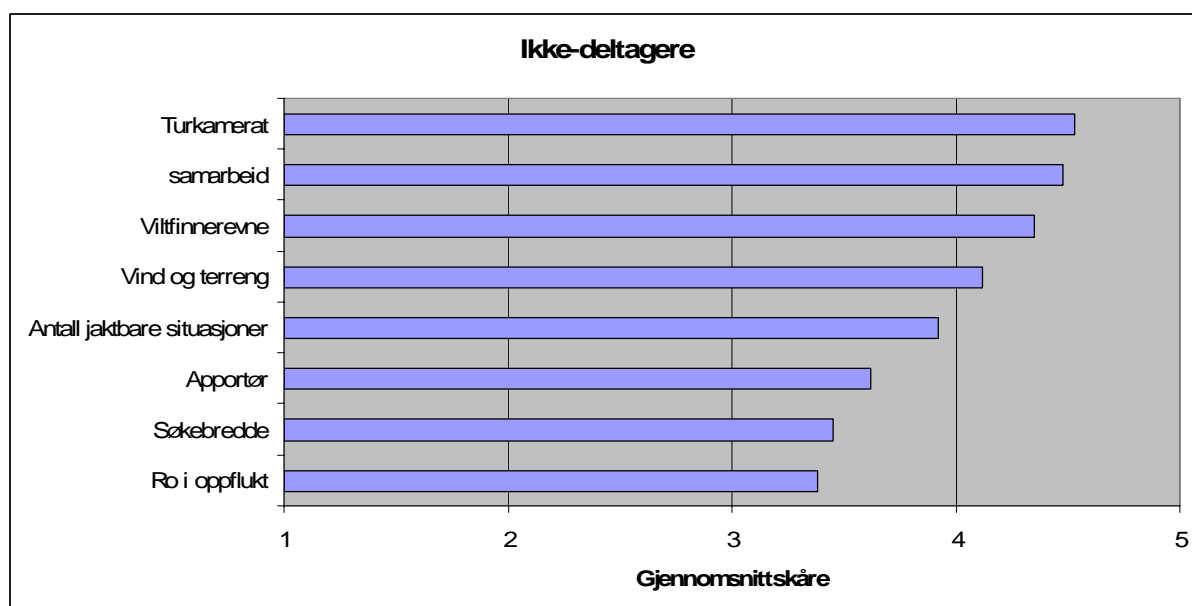

Figur 1. Hvordan jaktprøvedeltagerne vurderer ulike egenskaper ved en stående fuglehund.

For å summere opp de viktigste egenskapene en hund for de som deltar på jaktprøver er dette i rangert rekkefølge: samarbeid, viltfinnerevne, turkamerat og hundens bruk av vind og terreng (reviering).

Ikke jaktprøvedeltageren

Jegere som ikke går på jaktprøver skårer noe lavere på samtlige av disse egenskapene. Det er kun fire forhold ved hundens arbeid som gjennomsnittlig skårer mellom "viktig" og "meget viktig". Ro i oppflukt er det minst viktige, mens søkbredden heller ikke er av stor betydning for denne gruppen.

Figur 2. Hvordan ikke-deltagerne vurderer ulike egenskaper ved en stående fuglehund.

Jegere som ikke deltar på jaktprøver vurderer disse egenskapene viktigst (i rangert rekkefølge): Turkamerat, Samarbeid, viltfinnerevne, vind og terreng. De minst viktige er; ro i oppflukt, søkerbredde og at hunden apporterer.

Her ser vi en forskjell ved at det sosiale elementet kommer sterkere frem og samværet med hunden vektlegges mer, viltfinneregenskaper og reviering ikke er fullt så viktig. Vi får håpe at nedprioritering av ro i oppflukt og apportegenskaper kompenseres med gode skyteferdigheter slik at det ikke blir liggende igjen mye skadeskutt fugl (eller hund) i fjellet.